

Izhaja vsako soboto zjutraj.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu ulica dei Fabbri, št. 2, III. Tja je treba nasloviti vse rokopiše, ki naj se objavijo v listu.

Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Poštno-hranilnični računa št. 64439.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ je za vse leto naprej po pošti K 6.— za pol leta K 3.

Posamezne številke po 6 vin.

Cena inseratom je 10 vin. za enostopno peti vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Na resno delo.

Nič nam ni zato, če nam kdo očita, da vedno moraliziramo in vidimo vseprek samo pohujšanje. Preveč imamo ljubezni do naroda v svojem srcu, kakor da bi mogli molčati, ne vidimo v ljudstvu tako strujo, ki ne bo mogla nikdar pripeljati naroda k sreči in blagostanju.

Minolo nedeljo so imeli v Bazovici takozvano razvitje nove zastave tamošnjega pevskega društva. V „Edinosti“ je bila čitati že davno prej dan za dnem več ali manj bombastična reklama za to prireditev. Kaj pa je bilo na vsej stvari res velikega in narodno vzgojevalnega?

Imeli smo v rokah podoben vspored cele slavnosti, ki je obsegal 27 točk. Bolj važne točke so bile seveda mastno tiskane, in teh je bilo troje. Prva taka točka je bila razvitje nove društvene zastave. Značilno je, kakor smo že ob drugi priliki omenili, da se sedaj po novem društveni zastave, posebno če so zastave kakih eminentno narodnih društev, ne blagoslovijo več, ampak samo razvijajo. Včasih se ta naša „narodna“ društva niso bala cerkvenega blagoslova, sedaj so pa že toliko napredovala in se otresla teh srednjeveških predsodkov, da ne čutijo več te potrebe. Pa tudi iz njihovega absolutno-narodnega stališča se jim zdi bolj previdno izogniti se cerkvenemu blagoslovu, ker bi bila v tem slučaju nemala nevarnost, da bi katoliški duhovnik oskrnil slovansko zastavo s kako formulo iz rimskega latinskega obrednika.

Nastopali so potem razni pevski zbori takozvanih narodnih pevskega društva z raznimi komadi, dokler niso vsa društva skupno zapela Hajdrihovo „Morje Adrijansko“. Večkrat se povdarja po narodnem časopisju velika važnost narodnih pevskega društva za povzdigo narodne zavesti in ljudske kulture. Ko bi vladal v teh društvihi res pravi duh, kakoršen pa žal ne vlada, kdo bi mogel dvomiti, da izvršuje vznešena pesen lahko res veliko kulturno nalogo med ljudstvom. Toda s tem pivskim in plesalskim duhom, s katerim so bila in so nasi-

čena ta pevska društva, niso mogla biti kos tej svoji lepi nalogi. Čistega užitka-lepe pesni narod vzgajan, kakor do sedaj, ne razume. Do te višine niso bila narodna društva v stanju spraviti naših ljudi. Če imajo pevski komadi med seboj znan intermezzo v obliki „zlate kapljice“ in če imajo kot zadnjo točko neizogibni ples, no potem že vlečejo, toda radi glasbenega užitka, kolikor vo-ko več radi sladkih priveskov takih pevskega prireditev. To višino kulture je kazal „narod“, kojega da je bilo do 2000, na slavnosti v Bazovici. Ljudstvo je pevske zборе na splošno apatično poslušalo in pridno klepetalo in se razgovarjalo med proizvajanjem pevskega komadov. To obnašanje je bilo tako netaktno, da se je nad njim zgražala celo „Edinost“ sama. Britko je tarna v pondeljkovi številki: „Vendar bi bilo od našega občinstva želeti, da ob sličnih prilikah ne govori in klepeta v enomer med izvajanjem posameznih točk. Kdor noče poslušati, naj gre proč, a da se med petjem govori in klepeta, je brezobzirno ne le proti poslušalcem, ampak tudi napram dotičnim zborom. Radi brezobzirnosti enega dela občinstva, društva sploh niso mogla priti do prave veljave“. No hvala Bogu, da saj enkrat sami sprevidite kaj ste vzgojili. Kdor noče poslušati, naj gre proč, to je gotovo primeren opomin in dober nauk in ni dvoma, da bi vas tudi narod ubogal, ko ne bi vedel, da so vse to pevske točke le predigla glavna tretje mastno tiskane točke, ki se na programu tako lepo čita: Ples do ranega jutra.

To je kar vleče, to in pa okolnost, da je bila „hrana in pijača dobra“, kakor nam pripoveduje „Edinost“, to dela, da je okoličan „narodno zaveden in da stoji pogumno na narodnem braniku“ itd.

K višjim ciljem, kakor je telesen in čuten užitek, se „delovanje“ na narodnem polju do sedaj žal ni moglo povzdigniti. Isto, kar je tu rečeno o naši okolici, velja v marsičem še bolj o tužni Istri. (Glej današnji dopis iz Tinjana.) To dejstvo nas žalosti v dno duše, ker vemo, da iz tega ne

bo prida in da po tej poti ne more iti dalje kakor do pogube. Tej praznoti se upa „Edinost“ hvalo peti in klicati: „Naprej, mladina, do največjega cilja!“ Kam naprej, vprašamo, kateri pa je ta največji cilj? Morda ta, da se bi kar največ možno popilo in mesto do ranega jutra do debeloga dne plesalo?

Pa slepota je zelo nevarna in to po vzgledu tega imenujmo kar npravnost največjega narodnega izdajalca in sovražnika. Usodepolna zmota je naštevati v vsaki številki narodnega dnevnika napake in zločine Italijanov, pri tem pa vedoma zakrivati rak rano našega ljudstva, ki se imenuje nezmerno vživanje.

Tej plitvosti treba da postavimo nasproti bolj trezno delovanje, da rešimo, kar se da rešiti. To delovanje spada v delokrog krščansko socialne zveze. Dne 22. avgusta bo zborovala Zveza pri sv. Ivanu. Opozarjamo že sedaj na to prireditev. Pridite vsi, ki vam je mar resno delo za narod. — „Živio“ kričaveč, pijancev in plesalcev ne potrebujemo, pač pa kličemo v svoj kot v vse prijatelje resnega izobraževalnega, podrobnega pa edino koristnega dela med narodom!

Kinematograf.

Teh kinematografov pa res ne manjka v Trstu. Skoro vsak mesec se v tej ali oni strani mesta otvori kak nov kinematograf. Pa kako ti občinstvo željno pričakuje te kinematografske predstave. O poticnih volitvah, nič manj pa tudi v zimekih se vse tlači v te kinematografske predstave, da tamkaj plača svojo desetico ali dvajsetico in potem malo napase oči.

Vse, kar čutno upliva na človeka, ga tudi mika. To je od nekdaj tako in se temu ne smemo nič čuditi, človek je že tak, saj začne vse njegovo pojmovanje s čuti. Ker nudijo kinematografi veliko čutnega užitka, zato pa ljudi tako mičejo in vlečejo. Kamor pa ljudje zelo rado hodijo, tam je možno uplirati na ljudi in sicer različno, kakor se hoče. Zato ima kinematograf svojo dobro in žalbog še večkrat svojo slabo stran. O tem vprašanju objavlja spljetski „Dan“ nekaj prav dobrih misli, ki jih hočemo v nastopnem podati svojim čitateljem.

Kinematograf je moderno izobraževalno sredstvo, ki lahko izpolni mnoge praznine in obino pripomore k zabavi in nadaljni izobrazbi srednjih stanov in priprostega ljudstva. V velikih mestih, kjer ni cvetnih vrtov, hlad-

nih sprehodov in svobodne priode, tam si ne moremo misliti bolj zanimivega pozorišča za te ljudi, kakor je kinematograf. Vsakemu človeku, posebno pa delavcu, ki se po cele dneve muči v nezdravih delavnicah, tovarnah in skladiščih, je neizogibno potrebno, da se včasih malo oddahne, razstrese in ne samo fizično, ampak tudi duševno, malo razvedri. — Res je sicer, da že družina nudi človeku mnogo razvedrila, donaja pa poleg veselih uric tudi mnogo žalostnih. Vendar družina, tudi če so razmere prav ugodne, nudi človeku le nekaj navadnega, vsakdanjega. Včasih pa potrebuje človeški duh tudi nekaj izvanrednega, da se okrepča in razvedri. Zato mu je potrebno, da se vsakdanjega življenja otrese, da gre med druge ljudi in da gleda kaj takega, kar ne vidi vsaki dan. To mu zelo pomaga, da se razvedri in oddahne. Za take ljudi bi bil kinematograf neprecenljive vrednosti. Za malo novčičev ga popelje kinematograf v nov svet, kjer mu kaže nove vesele prizore, včasih pa tudi resne in pretresljive. Pod utisom teh novih prizorov pozabi človek vsakdanje skrbi, znebi se duševne utrujenosti in lože mu je pri srcu.

Kinematograf pa ne služi samo za zabavo in razvedrilo ljudstva, še veliko bolj pride v poštev kot izobraževalno sredstvo. Kar si učenjaki pridobijo za drag denar, to nudi danes kinematograf tudi ubogemu ljudstvu za malo vinarjev. Pred svojimi očmi vidiš tuje kraje, druge narode, gledaš jih tako, kakor da bi potoval po njih krajih in deželah, promatraš njihovo kulturo in običaje. Tudi tragični prizori upliva lahko prav dobro izobraževalno na človeka.

Vse to, kar smo do sedaj rekli o kinematografu, je seveda odvisno od duha, v kojem se vse to nudi slavnemu občinstvu. In to je naš temeljna točka, pri kateri je treba, da se malo ustavimo in o njej resno izpregovrimo.

Če si ogledamo večino teh naših mestnih kinematografov in preskušamo stvari, ki se tam nudijo radovednim gledalcem, moramo reči, da je v njih vse, kar se človeku samo umazana židovska spekulacija, ki upliva na čustva priprostega ljudstva kakor strup. Tu se neštokrat proizvajajo stvari, ki so prav proračunane na najnižje človekove nagnone, kakor so ubojstva, goljufije, tatvine, nepoštenosti, presestva in druge nečistosti. Komični prizori so velikokrat surovi in nespametni, resni in tragični pa prenapeti, prisiljeni, skrajno sentimentalni in romantični. — Na ta način je postal kinematograf danes prava šola zločinov in vsakojakih grehov. Kdo pa največ obiskuje ta pozorišča? Največ govo mladina obojega spola; neredkokrat še nezrela mladina, ki vse te slabe in izjemoma dobre utise sprejema vase, ter ne dela razlike med dobrim in slabim.

Kinematograf silno močno upliva na mladino in marsikateremu mladeniču in dekletu v zgodnji mladosti pokvari domišljijo in jih vrže v brol raznih umazanosti, kojim bi se bili sicer ognili.

Imamo oblasti, ki naj pazijo, da se ne

Ampak za to se ni zmenil.

Ob pustu je agitiral med delavci, pohajal po zabavah. Tu se je zaljubil v dekle, vneto socialdemokratino. To je še ne dolgo spremlil k večnem počitku — v grob. Dali so ji na rakev rdečo kravato. A kaj ji je to pomagalo?

V take misli vtopljen je korakal Jožef domov.

Čudil so se, da ni prišel z godbo in ni pel delavske pesmi. Podal se je v svojo sobico, majhno kamrico.

Domači so že vedeli, da Jožef ni potrjen.

Ali je zato tako potr?

Jožef je rekel materi, da mu ni dobro. Legel je v posteljo.

Mati je bila vsa v skrbeh. Pozabila je vse, samo mati zamore storiti to in mu hitela kuhat lipov čaj.

Zvečer je hotel brat spati blizu njega. Odločno ga je Jožef zavrnil:

„Lahko bi te okužil, ne, tega ne smem, da se te sušica ne prime“.

Kakor strela z jasnega, tako so padle te besede med domače.

Drugi dan se je oče napotil k zdravniku. Ta je povedal, da ima Jožef sušico najvišje stopinje in sicer sušico one vrste, ki jo imenujejo nagla ali brza sušica, ki kakor slana cvetke ugonablja človeštvo.

Jožefu sicer niso odkrili resnice, all on je slutil, da se bliža konec. Domači so mu skazovali vse mogoče usluge.

LISTEK

Reformator.

(Slika iz nove dobe. Iz češkega prevel S. V.)

Ko se je končala služba božja, so ljudje leli prihajati iz cerkve. Jožef se je postavil tako, da so ga lahko videli.

Nu, veliko ga niso občudovali. Dekletom se kratkomalo ni prikupil s svojimi bledimi, upadlimi lici.

Popoldne se je pridružil novincem. Šli so v gostilno. Tam je bilo zbrano že več ljudi na pomenku ob kozarcu piva.

Ko je vstopi Jožef so vtihnili pivci in prisileca opazovali. Že njegov pogled in obleka jim ni prijala in marsikatera robata je padla na njegov naslov.

Začeli so povpraševati to in ono in on je premeteno zasakal pogovor na svoje poznate stvari.

Pravil jim je, kako se vlada ne briga nič za ljudi, kako izjemajo duhovniki ljudstvo in ga drže v mračnosti vere. Socialdemokrati so pa čisto drugi ljudje.

„Ko mi enkrat pridemo na krmilo, to se bodete čudili. Mi bomo svet preustrijili. Vse se mora razdeliti enakomerno, vsak mora delati“.

„In vi bote nadzorovali?“ — je vprašal nekdo.

„Se razume. Sužnji smo bili dosti časa“, se veselo odreže Jožef.

„Bog nas varuj takih nadzornikov“.

„Cerkve se naj zaprejo. Kaj rabimo teh dragih stavb in plačila izostanejo“, je nadaljeval.

„Drži jezik“, je jezno zaklicalo nekaj mož. „Da bomo bomo potem tako zdijvali, kakor si ti“.

„Mi živimo brez Boga in dobro nam je“, je vpil Jožef.

„Kakor moji ščetinarji v hlevo“, se je zakrohotal drugi.

„To je razžaljenje!“ — je kričal mladi krojač. „Dokažite! — Mi vas hočemo izobraziti!“

„Kakor je izobražena živina, kaj? ! Brez Boga, brez verske podlage je ljudem vsaka izobrazba nesreča, ker ga žene v obup. Ko se je v nezgodi zatekel kedo Bogu, je vstal potolažen, ljudje vaše vrste pa grabijo za revolverje. Ne, vi se o pravi omiki — oprostite — niti ne sanjate, še pojma nimate“, je rekel župan.

„Kaaj?“ je vstal mladi krojač razburjen, in je hotel kričati. Pa ni mogel, kašel se ga je polotil.

Ljudje so se mu smejali, on pa je le še govoril, dokler ga niso posadili pod kap. Župan pa mu je svetoval:

„Daleč so vas zapeljali in ste se dali zapeljati. Nočemo, da bi naši otroci bili taki slabiči, na telosu in duši, kakor vi. Svetujem vam, da idete domov in pijete kozje mleko, da se malo popravite.“

Mladi reformator je bil tako užaljen, da

bi najraje precej odrinil v mesto med svoje, če bi mu ne trebalo čakati nabora.

Jožefu je bil dolg čas. Pogrešal je nedeljskih zabav, pogrešal je prijateljev in somišljenikov.

Drugi dan je bil nabor. Za to določeni mladeniči so šli v bližnji trg. Ivan je hotel iti z bratom, pa mu tega ni dovolil. Novinci so vzeli s seboj godbo in Jožef je pel delavsko pesem.

Mladeničem se ta pesem ni dopadla in zakrohčili so svoje, narodne.

Iz vasi K. so vzeli precej fantov. Pri meri stoječi vojak, zagledavši slabotnega mladeniča, se je nasmehnil. Zdravnik pa je odmajal z glavo.

„Preveč ste vživali sveta. Pazite, tu je vzrok“.

Pri tem je pokazal na prsi.

Jožef je spoznal, kaj misli zdravnik in naenkrat mu je bilo vse jasno.

Za sušico je umrlo toliko njegovih drugov. Tudi dekle, katero je ljubil, je umrla za to boleznijo.

Koliko se je ž njo razveseljeval, naplesal. V društvihi in shodih je popival, sedeval po cele noči v zaduhlih pivnicah.

Vse to mu je stopilo pred oči, kar se je zavedel, da je bolan, nevarno bolan.

Zamrazilo ga je.

Jel se je spominjati odkdaj mu je tako hudo v prsih. Prehladil se je pri neki poulični demonstraciji. Že prej je pokašljeval, ali od onega mu je bilo vsaki dan slabše.

krši dostojnost in javna morala. Te oblasti bi morale več pozornosti obračati na pregledovanje kinematografskih programov, kakor so to do sedaj storile. Kako je vendar mogoče, da dovoljujejo tudi najbolj umazane stvari, nad katerimi se pošteni ljudi zgražajo? Zabrati bi morale vse to, kar je surovo, nepristojno in pohujšljivo. Saj je toliko drugih lepih, zanimivih in poštenih stvari, iz kojih bi priporočilo ljudstvo lahko zajemalo trajno in solidno naobrazbo in na kojih se ne bi mladina prav nič pohujšala. Državna oblast, ki se hoče še imenovati poštena, ne bi smela na noben način dovoliti, da nekateri podjetniki bogate na račun duš naše nadbudne mladine.

Pa ne samo državna oblast, ampak tudi starši in odgovoritelji mladine bi morali veliko paziti, h kakšnim kinematografskim predstavama zahaja njim izročena mladina. Če bodo vsi ti faktorji delovali složno, bodo pač kaj dosegli, da se omeji ta kuga, ki jo razširjajo po mestih kinematografi.

Slovensko ljudstvo!

Nepopisna nesreča je zadela dne 24. julija naše brate v ormožkem okraju in nekaterih občinah mariborskega in šentlenskega okraja. Nenavadno huda toča je naredila velikansko škodo na poslopih, na vrtovih, njivah, vinogradih in travnikih.

Škoda znaša na milijone. Zemlja izgleda kakor opustošena. Ka r je pustila suša še zelenega prikliti iz zemlje, je pobila sedaj toča.

Ljudstvo je zbegano in prestrašeno. Beda in pomanjkanje mu zreta že iz bližnje bodočnosti grozeče v oči.

Da se priteče poškodovancem vsaj nekoliko na pomoč, se je osnoval podpisani pomožni odbor, ki se obrača do vsega slovenskega ljudstva s srčno prošnjo, da pomaga hudo prizadetim prebivalcem. Vsak dar se bo hvaležno sprejel.

Naši bratje so v stiskah in nadlogah, pritečimo jim brzo na pomoč, pokažimo jim dejanski svoje sočutje.

Darovi se naj blagovolijo pošiljati na naslov: Josip Ozmeč, župnik in deželni poslanec št. Lovrene na Dravo polju. Objavili se bodo v slovenskih listih.

Maribor - St. Lovrenc, dne 2. avg. 1909.

Josip Ozmeč,

župnik in deželni poslanec v St. Lovrencu na Dravskem polju.

Jakob Caf, dekan v St. Tomažu; Josip Keček, župan na Hardeku; dr. Korošec, drž. in dežel. poslanec v Mariboru; Tomaž Korpár, živinozdravnik v Osluševcih; Anton Meško, župan in dežel. poslanec v Lahoncih; Ivan Meško, župan v Trgovišću; Ivan Roškar, predsednik „Slovenske kmečke zveze“, drž. in deželni poslanec v Malni.

Politične vesti.

AVSTRO-OGRSKA.

Listi javljajo, da začne min. predsednik Bienenrth po 20. avgustu razgovore z načelniki velikih parlamentarnih strank za jesensko zborovanje državnega zbora. — Že danes se lahko z gotovostjo reče, da bo imela vlada v jesenskem zasedanju še veliko težje stališče, kakor dosedaj; velike in važne spremembe niso izključene. Navzlic trudu vlade, vladnih strank, pa tudi nekaterih „Slovanskih“ poslancev, da bi oslabili obstrukcijske stranke (S. L. S. in češko agrarno) ter razbili „Slovansko Enoto“, se vrnejo akcijske stranke ojačene v zbornico in bo „Sl. Enota“ trdnjša kot kedaj poprej. Sicer se pa Bienenrth tudi na nemške krščanske socialce, ki so šli dozdej zanj čez drn in trn, ne more več dosti zanašati. Te dni je namreč rekel kršč. soc. poslanec Pautz

na nekem shodu: „Zadnji dnevi so pokazali, da moramo biti kršč. socialci tudi nasproti min. predsedniku zelo čuječi, ker je olajšalo njegovo obnašanje ob zaključku drž. zbora nezaupanje. Kršč. socialci nimamo vzroka, Bienenrthu preveč zaupati in zato naj nosijo odgovornost za to ministrstvo nemški svobodomiselci in „Neue Freie Presse“, katere varovanje je Bienenrth postal“. — Govori se te dni o prenosu Bienenrthovega kabineta. Seveda je vse, kar se o tem piše, le ugibanje, kaže pa vendar, da obstrukcija že rodi — sad.

RUSKI CAR.

Ruski car je obiskal te dni Francosko. Na morju pri mestu Cherbourg ga je pozdravil predsednik francoske republike Fallieres. V napitnicah sta car in Fallieres povdarjala medsebojno zvestobo ter trdila, da je zveza med Rusijo in Francijo sklenjena le v varstvo miru. Iz Francoske se je podal car s carico v goste k angleškemu kralju, ki ga je sprejel na morju pri Cowesu. Ne na Francoskem ne na Angleškem ni car stopil nasuho; povod se vrše obiski le na morju in še tu je carjeva ladja močno zavarovana, nihče se ji ne more približati. Angleški in francoski delavci so protestirali proti obisku ruskega carja. Angleški kralj je razkazal svojemu gostu „največje in najmogočnejše brodovje“. V napitnici je rekel, da to brodovje ni znamenje vojske, ampak zgrajeno da je le v obrambo obrežja in angleške trgovine, torej miru. — Kralj Edvard kakor tudi car Nikolaj sta izrazila željo, naj bi ta obisk utrdil prijatelj-ske vezi med Rusko in Angleško. — Ruski car namerava to poletje obiskati še laškega kralja in turškega sultana.

IZ ŠPANSKE.

Divji Kabili v Afriki so napadli španske železniške delavce. Da bi jih kaznovali, je španska vlada poslala nad nje vojaško ekspedicijo. Ta vojska je bila pa nesrečna, ker so Kabili pobili baje 400 vojakov in generala. To nesrečo so porabili nasprotniki španske vlade, anarhisti, socialisti, republikanci, da so uprizorili doma na Španskem revolucijo. V Madridu je sodrga izžvižgala samega kralja, mnogo možkih, ki bi morali v vojske, je zoežalo čez mejo, vojaki so odpovedali pokorščino itd. A najhujše je razdevala tolpa v obmorskem mestu Barcelona. Svoje sovraštvo so zlasti znesli na samostane cerkve, duhovščino. Grozna so poročila, ki dohajajo od tam. Pišejo, da v Barceloni ni nobenega samostana, nobene cerkve več.

Po socialnih demokratih in anarhistih nahujskane druhal je požgala vse cerkve in samostane. Katoliška cerkev ima nad sto novih mučnikov. Razdivjana druhal jih je pomorila več, ki so s križem v roki čakali, da so jih pobili, drugi so pa z lastnimi telesi branili oltarje pred podirjanimi anarhističnimi in socialnodemokratičnimi skrunitelji. Nunske samostane so zažgali, zapahnilli vrata in ko je došel oddelek „Rdečega križa“, da reši redovnice, so rešitelje zapodili. Ko so se pokazale na oknu redovnice, so jih zapodili nazaj v plamen. Po bolnišnicah so metali iz postelj bolnike in najsurovejše postopali z redovnicami, bolniškimi strežnicami. A omejili se niso zgolj na duhovnike, redovnike in redovnice. Divja tolpa je opienila cele mestne dele. Niti mlilčev niso spoštovali. Udrli so tudi na pokopališče, kjer so razbili vsa znamenja krščanstva ter podrli kapelico. Sodrga je navelila na Marijino šolo, spodila redovnice in otroke v kapelico, opustošila oltar in jo na to zažgala. Zgorelo je ob tej priliki veliko redovnic in otrok. Razdivjana druhal se je ob teh krvoločnih prizorih smejala. Od 26. do 31. julija so razdejali socialni demokrati in anarhisti v Barceloni 35 samostanov in cerkva.

Proti tej druhal, ki je napravila po mestnih ulicah barikade, je nastopilo vojaštvo z vso strogostjo. Sicer si poročila nasprotujejo, vendar je zelo verjetno, da je padlo pod

...in ako je v grehah, mu bodo odpuščeni...“ je stalo v knjigi in se večalo. Že so se grde prikazni in strahovi jeli umikati.

...in ako je v grehah, mu bodo odpuščeni...“ je zasepetal in kolena so mu zdrsnila sama na tla —

Tako ga je našla mati.

Njena molitev je bila uslišana. Ni prosila za zdravje sinovo, tu je bilo vse zaman, za zdravje njegove duše, za spreobrnjenje njegovo je prosila.

In bila je uslišana.

Lice njeno se je razvedrilo.

Šin je zahteval spovednika.

Želja se mu je izpolnila. Z duhovnikom je prišlo mnogo ljudi, da molijo za bolnika. Spovedal se je skesan in udan v božjo voljo pobožno sprejel sv. popotnico.

Ko je odšel duhovnik je prosil bolnik, naj vsi navzoči pristopijo.

Nato je rekel:

Hotel sem razširjati krive nauke, v katerih sem živel sam, zapeljan, misleč res, da ni Boga. Hujskal sem proti državi in redu. Ta preklinjam vse. Prepričan sem, da je vse to le goljufja ljudi, ki jim je vse drugo mar, ka or ljudsko blagostanje. Plačal sem ta napadna pota z življenjem, In prav sedaj je sv.

krogliami iz topov mnogo revolucionarjev. Vlada je takoj ob začetku nemirov posegla v mes z železno roko in najnovejša poročila govore, da je na Španskem mir. Tudi vojna sreča v Afriki se baje obrača na bolje.

ISTRSKI DEŽELNI ZBOR.

Istrski deželni zbor je imel v soboto sejo pri kateri so bili izvoljeni za deželne odbornike izmed Slovanov dr. Zucco in Andrijič, izmed Lahov pa dr. Apollonio, Dr. Chersich in Salata. Dr. Benatti in Spinčić stavita nujni predlog, da se sklene zakon glede začasnih določb o poslovnih dobi občinskih zastopov.

NOVICE.

n Odlični gost se je mudil minoli četrtek popoldne v našem mestu. Bil je to katoliški patriarh iz Antiohije v Aziji sirskega obreda Ign. Efram Rahmani. Potuje v zdravilišče Karlove vari, ker je slabotnega zdravja. Imel je več opravkov v Trstu, slučajno se je pomudil par minut tudi v našem uredništvu. Visok cerkven dostojanstvenik je zelo ljubeznjiv in priprost mož. Delo „Katolische Kirche in Wort und Bild“ ga imenuje imenitnega preiskovalca rokopišov. Izdal je že mnogo imenitnih znanstvenih del, ki jih strokovnjaki visoko cenijo. Med učenim svetom so znana njegova „Studia Syriaca“ in pa „Cantica S. Ephremi Syri“ ter njegovi kritični študiji o krivoverskih zmotah starega veka v orientu. V njegov patriarhat spadajo Sirija, Mezopotamija in sosedno dežele.

n Kakoršno življenje, takšna smrt. Tako smemo reči o pokojni sestrozi iz trž. ženske Marijine družbe g. Tereziji Punter, katero smo v nedeljo dne 1. avgusta ob 5 in pol popoldne mnogoštevilno spremile iz hiše žalosti v ulici Nicolo Macchiavelli 4 v cerkev Nov. sv. Antona. Pokojnica je bila vzorna krščanska soproga in mati, dobra in usmiljena žena srea do vseh. Bog ji je bil sicer poslal v življenju križe in nadloge, a prenašala jih je verno in udano, tako tudi svojo zadnjo težko bolezen. Previdena s sv. zakramenti je na zadnjo uro svojega življenja glasno in razločno molila, dasi že več dni prej ni nič mogla govoriti. Klicaje najslajši imeni Jezus in Marija je izdihnila svojo blago dušo.

Naj v miru počiva!

Marijina hči.

n Odhog katoliškega narodnega dijaštva iz Zagreba v Spljet. „Hrvatska“ poroča: Predvčerajšnjim zvečer je 300 hrvaških in slovenskih dijakov pod hrvaško trobojnico korakalo po zagrebških ulicah na kolodvor, da se s posebnim vlakom odpeljejo proti Dalmaciji. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo dijake. V spremstvu je bilo tudi nekaj čeških in poljskih dijakov. Ko je vlakovodja dal znamenje za odhod vlaka, zavihrala je iz vlaka hrvaška trobojnica, dijaštvo pa je z občinstvom skupno zapelo „Liepa naša domovina“ Ta veličasten odhod bo v neizbrisnem spominu vsakemu, kdor ga je videl. „Hrvatska“ končuje svoje poročilo: Drago nam je, da je dijaštvo v tako impozantnem spremstvu šlo po mestu. Gotovi ljudje so lahko videli, da se naše dijaštvo ne boji nikogar, da to niso obskurni ljudje ampak veliki značaj, ki javno izpovedujejo svoje mišljenje, neboječ se nikogar. Hvala jim in srečno pot! Včeraj je poseben vlak katoliškega narodnega dijaštva srečno došel na Reko. V impozantnem spremstvu je dijaštvo z razvito hrvaško zastavo korakalo skozi Reko do obale ter takoj s posebnim parobrodom odpelulo proti Spljetu. Oduševljenje je nepopisno. Na obali zbrani Hrvati so pozdravljali potnike. — Vse je zdravo.

n 62 let stari grof posvečen za duhovnika. Iz Inomosta javljajo: V tukajšnji jezuitski cerkvi je bil te dni posvečen za katoliškega duhovnika 62 let stari grof Gjur Esterhazy. Res redek slučaj.

vera, ki me bodri in krepeča v zadnjih mojih zdihih.

Bolnika je premagalo. Ni mogel več govoriti. V očeh so mu lesketale solze.

Ginjani so se razhajali ljudje, govoreč o Jožefovi spreobrnitvi.

Kmalu potem je umrl v materinem naročju mu je zazvonilo, so pomolili ljudje za njegovo dušo in pristavili važno:

„Hotel je prenoviti svet, a med tem je njega prenovila smrt“.

Cela vas je spremila reformatorka — prenavljalca, kakor so mu pravili, k počitku na tiho njivo, kjer v grobih bratje spe, čakaje vstajenja mesa.

Tisti dan je dospela pošiljatev rdečih kravat, časnikov in knjig, katere je pokojnik prej naročil. Sodrugi so ga vzpodbujali v delu, ga vabili, naj se vdeleži spet kmalu zabav, shodov itd.

Oče je celo pošiljatev vrnil in pristavil, da je umrl, nekdanji njihov sodrug spravljen z Bogom, kakor pravi kristjan. Pripomnil je, da se je javno odpovedal vsem brezverskim naukom in socialdemokratičnim načelom.

Konec.

n Mesto pogorelo. Nad 33 oseb zgorelo. V mestu Ottynia v Galiciji je izbruhnil požar. Zgorelo je nad 33 ljudi. Pogoreli bivajo na planem.

n Telefonsko omrežje v Istri se pomnoži. Trgovinsko ministrstvo je dovolilo zgradbo mnogih novih telefonskih zvez iz Poreča do raznih istrskih večjih in manjših mest in trgov.

n Pogozdovanje Istre bo, če se enkrat sankcionira nova postava, hitro napredovalo. Kdor le malo pozna Istro, ve, kako je Istra ponekod potrebna nasajanja novih dreves. — Prizadete občine bodo poklicane na posveto-vanje, da določijo, kateri kraji pridejo najprej v poštev.

n V korist obmejnim Slovincem se je nabralo v gostilni Slavec v Dolini ob priliki pogreba pok. Ivana Praselja na predlog Mihaela Bolčiča K 260. — Znesek hrani naše upravnistvo.

n Za cerkev v Podgradu je darovala neimenovana Marijina hči v Trstu K 2. Znesek hrani uredništvo „Zarje“.

n Nevarna „redovnica“. — K bogati vdovi Ani Daniek v Bližini Kromeriza je prišla redovnica in jo prosila za prenočišče. Vdova je odkazala redovnici eno izmed svojih sob in se nato podala k počitku. Dekla je pa opazila da je redovnica v predsobi pustila večji zavitek in radovedna kakor vsaka Evina hči je pogledala, kaj da je v njem. Imela je dovolj videti, kajti v ovitku je bila cela možka obleka. Hitro je obvestila gospodinjino in v vsi tihoti je poslala po okrajnega načelnika in orožnike. Ko so ti kmalu na to stopili v sobo in zbudili „redovnico“, se je izkazalo, da je bil to nevarni vlomilec Stamuk, ki je imel pač namen oropati vdovo Daniek. Našli so pri njem nož in nabit revolver.

n Maše ni b'lo! Gospod urednik! V „Zarji“ od 31. julija t. l. pravite, da ne bo maše na letošnji glavni skupščini slovenske družbe sv. Cirila in Metoda, dasi je prej vedno bila. To ni nič čudnega; naša „družba sv. Cirila in Metoda za Istro“ nima že nekoliko let sem maše na dan svoje glavne skupščine. Vidi se, da smo mi v Istri tudi v tem oziru bolj moderni od „Kranjcev“. Prejšnje čase, dokler je bil na čelu družbe odvetnik, ranjki dr. Vitezič, se je pela vedno sv. maša, dasi se je skupščina vršila med tednom. Sedaj pa, ko je predsednik družbe duhovnik Spinčić, in ko se občni zbor vrši v nedeljo, je maša odpadla. Nekateri pravijo, da tako hoče duša družbe, neki Eminpaša, človek napreden in samonaroden; pa Bog ve, če je res tako. Meni se zdi, da je to le... služajno. Maše torej ni — zato pa imamo po glavni skupščini „narodno“ veselico s petjem, pijačo in plesom, vse na čast in pod varstvom nebeskih patronov sv. Cirila in Metoda in na korist „mukotrpnega naroda“. To je po modri! Sliši se, da ta sprememba (in veliko drugega) ne ugaja istrski duhovščini, in da ista misli ugovarjati. Prvo rad verjamem, drugo pa ne, ker to bi utegnili „skaliti ljubi mir in slovo, katera je v Istri tako potrebna“. Beati pacifici! Zraven tega je pa celo nevarno prigovarjati osebam okrog družbe, takoj te razupijejo kot nasprotnika družbe, izdajalca svete narodne stvari, tujega hlapca itd. Zato pa le zatismo obe oči in bodimo pri miru, ugovarjali bomo, ko bo... prepozno!

n Romanje na Trsat. Dne 29. pret. m. se je vršilo napovedano romanje. Koj po polnoči so se začeli zbirati romarji na državnem kolodvoru v Trstu, ter se odpeljali malo pred eno uro proti Reki. Posebni vlak se je vstavil do Divače na vseh postajah, kjer se nam je pridružilo več romarjev stanujočih v bližini železnice. V Divači ni bilo treba prestopati v druge voze, ampak isti vlak je šel naravnost do Reke. Vožnja je bila prijetna, ker nismo trpeli vročine v nočnih urah. Od št. Petra naprej se je zdelo nekaterim še celo premrzlo. A ko se je začelo daniti (v Šapianah) in se je vlak bližal postaji Matulje, sijo pri zlopet v navadno temperaturo, ker je zavladal morski zrak, kakoršnemu smo navajeni tu v Trstu. A naravnost krasen je bil pogled, ki se je nudil našim očem pri Matuljah. Divna Liburnija se je razprostirala s svojimi mesti Voloska, Opatija, Lovran in Mošćenice. V ozadju se je mogočno dvigala 1400 metrov visoka Učka gora, najvišja v Istri. Na drugi strani smo gledali otok Krk in Cres.

Ob 5. uri jutraj je stal vlak na postaji v Reki. Romarji 320 na številu so stopili na reška tla ter polaganim korakom stopali po glavni ulici dalje proti svojemu cilju. Da tu gospodarijo Italijani in Madžari, nam priča mnogo brojni napisi po ulicah. Sicer pa se govori v Reki tudi mnogo Hrvasčine. V 20 minutah smo dospeli pri Fiumari na konec mesta Reke ter preko mosta stopili v drugo mesto po imenu Sušak. Razlika med Reko in Sušakom je le ta, da na Sušaku je vse hrvaško.

Ko smo prekažili most, smo že videli pred seboj stopnice, ki vodijo na Trsat; po tej poti smo se odločili iti do Marijinega svetišča. Nekateri so začeli šteti stopnice; ko so pa zvedeli, da jih je v eh skupaj 420, so opustili to mučno delo. Oko i 6. ure smo dospeli na vrh stopnic. Tukaj so nas pričakovali in sprejeli č. oo. frančiškani. V dolgi lepo razvrščeni procesiji, v ponižni molitvi sv. rožnega venca smo se bližali Marijinemu svetišču. Dospeli smo pred Marijin oltar (mesto, kjer je stala nekdanja Marijina hči), so zaplele pevke iz Rojanske Marijine družbe nekaj Marijinih pesmi; nato so začele svete maše in skupno sv. obhajilo. Duhovnikov romarjev je bilo 6. Po končanem sv. opravilu so imeli romarji prost čas, ki so ga porabili vsak po svoje. Nekateri so šli zajutrkovat, drugi so nabavili kak spominek, tretji so kupovali razglednice itd. Omeniti ni treba, da

se iz Trsata vživa lep razgled na Reko, na morje in na že prej omenjene kraje. Nekateri so šli tudi v Frankopanski grad in na trsatsko pokopalnico. Ob 10 uri je bila druga cerkvena pobožnost: pridiga in sv. maša. V lepi besedi nam je govoril g. G. Piščanc, kaplan v Šklednju, o zanimivih stvarih Trsatske Matere Božje, ter nam naslikal Marijo kot pravo morsko zvezdo. Nato je daroval g. Elsnic, župnik v Rodiku sv. Mašo pred Najsvetejšim, pri kateri so peče rojanske Marijine družabnice. Ob enajsti uri je bila pobožnost končana; romarji so se podali k skupnemu obedu v hrvatsko čitaonico na Trsatu.

Ob eni uri popoldne smo se odpeljali s posebnim parnikom hrvatskega parobrodne družstva v Opatijo. Ker je bilo morje mirno, je bila vožnja jako prijetna. Prisedši v Opatijo smo si ogledali mesto, ki obstoji iz samih krasnih palač a i vil. Nismo se mogli načuditi lepoti in krasoti tega kraja. Na tem mestu, kjer stoji sedaj Opatija, je bilo pred 30 leti le par kmečkih hiš. Vse kar smo videli, je nastalo pozneje. V cerkvi sv. Jakoba v Opatiji smo imeli sv. blagoslov, potem smo se zopet vrnili s parnikom na Reko, od koder smo se odpeljali v vlakom o peti in pol ter ob 10 in pol srečno dospeli v Trst.

Posebnih dogodiljaev med potjo ni bilo izvzemši to, da je moral vlak stati pol ure na postaji Gornje Ležeče, ker je v bližini gorel en voz tovrnega vlaka. Vodstvo državne in južne železnice bi pa opozorili na to, naj da v sličnih slučajih na razpolago dobre vozove, ne pa najslabše, kar jih ima.

Udeleženci so bili z romanjem prav zadovoljni in jim ostane ta romarski izlet gotovo v prijaznem in trajnem spominu.

Namestnik princa Hohenlohe je nastopil v soboto daljši dopust. Vodstvo namestništva je prevzel dvorni svetnik g. Fabiani.

n Vreme. Tako neznanška vročina, kakoršno smo imeli prejšnji teden, ni mogla končati drugače kakor z nevihto. V sredo zvečer se je od morja sem zakrilo nebo s temnimi grozečimi oblaki. Malo pred sedmo uro se je dvignil po mestu grozen piš in v trenutku je bilo vse mesto zakrito v oblake prahu. Med bliskom in gromom je padlo nekaj dežja pa tudi nekaj toče. Treščilo je v bližini ulice Miramar v brivca Galliano. Strela ga je le omamila, prenesli so ga v bolnišnico, kjer niso namili na njen nobene poškodbe, le obleka je bila ožgana. Bliskalo in grmelo je še vso noč, proti jutru se je vlila precejšnja ploha. Temperatura je padla za celih 15 stopinj. Pri Gorici so imeli točo in vihar je napravil mnogo škode po sadnem drevju.

n Beračica s tisočaki. V Trstu so prijeli neko starko, ki je beračila po mestu. Ko so jo preiskali, so našli v njeni obleki zašitih zlatov po 20 in 10 K za 18 tisoč K. Beračica pravi, da je denar dedščina njenega moža. Dokler se stvar ne pojasni, ostane „beračica“ v zaporu.

n Zeppelin zopet ponesrečil. Ob krasnem vremenu je v ponedeljek ob 10. uri 10 minut odplul Zeppelin s svojim zrakoplovom proti Kolinu, kjer so storili vse za velikanski sprejem. Hud vihar je pa tiral zrakoplov proti jugu. Zeppelin je bil prisiljen, da se je povrnil iz Koblenca nazaj v Frankobrod, kamor se je povrnil ob 8. uri 45 minut. Zeppelinu se je pokvaril tudi motor. V terek popoldne so dobili iz Frankobroda poročilo, da se je Zeppelin dvignil ob 10. uri dopoldne, da pa zopet ni mogel poleteti naprej in je moral ostati v Frankobrodu. Popravila zrakoplova bodo zahtevala precej časa.

n Stavka delavcev južne železnice in sicer na progi med Mariborom in Trstom se sedaj pripravlja. Na klavrnem shodu, ki so ga imeli socialno-demokratski delavci v Ljubljani, se niso mogli zediniti, ali in kedaj naj bi počeli s štrajkom. Socialističnim voditeljem se menda spet nekaj mudi s „kaso“.

n Slovenskim abiturijentom razpošiljata akademični društvi „Danica“ na Dunaju in „Zarja“ v Gradcu ter odbor „Slov. dijaške zveze“ okoli in vabilo, iz katerega posnamemo sledeče res lepe in krepke odstavke.

Katoliško versko prepričanje, globoko neomajno, kot Vam ga je vcepila ljubljena mati, naj Vam bo tudi zanaprej temelj, na katerem hočete zidati stavbo bodočega življenja. Ta krepka zavest naj Vam bo zvezda, na katero se boste lahko ozirali v vsaki, še tako viharni noči, — naj Vam bo zarja, ki Vam po trudih in naporih življenja oznanja lepši srečnejši dan.

Potrebno je to načelo povsod, vselej, posebno pa še, če ste se odločili, da pridete na visoke šole. Težkoče, ki jih boste morali tu premagati v moralnem in realnem oziru, so večje kot si pa predstavljate. Treba Vam bo prijateljev, enakomislečih in enakočutečih, ki Vam bodo stali s svetom in dejanjem ob strani.

Poznate nas! Veste, da Vas kličevo v svoje vrste iz skrbi in ljubezni. Sovražnost in besnost, s katero se zaletavajo naši nasprotniki ob nas, ker povdarjamo versko prepričanje, naj Vam bo v dokaz zato, Toda, mi gremo naprej!

„Bog nam je dal en jezik in eno narodnost, da po njej dosežemo svoj smoter.“ (Po desetih letih). Zato nam je dal dolžnost, da skrbimo predvsem za blagor ljudstva, iz čigar srede smo izšli, — da vedno čutimo in delamo v slogi z ljudstvom in za ljudstvo, kajti le v socialni ideji je resitev našega naroda. V složnosti z našim ljudstvom z ozirom na versko prepričanje in v prizadevanju, da se naš narod uide gospodarsko okrepi in osamosvoji, — v tej smeri leži naša boljša prihodnost. Tega se je vedno zavedalo katol. narodno dijaštvo in si postavilo temu primeren cilj, ki ga je ob priliki desetletnice „Danice“ lepo izrazil slavnostni govornik: „Vsestransko samostojen krepak narod s krščansko kulturo“. Naša iskrena želja je, da združimo vso slovensko mladino, vso našo bodočo

inteligenco iz vseh slovenskih zemelj pod ta prapor. Naše ljudstvo je že govorilo odločno besedo. To je naš vseslovenski program, to je naša zedinjena Slovenija.

Naši kolegi Hrvatje, zbrani pod katoliško-narodnim praporom, so si postavili isto nalogo, in kadar dosežemo ta skupni cilj, potem bomo lahko združili vse svoje sile v eno edino prizadevanje, v skrb za najvišje skupno duševno in materijelno blagostanje obeh bratskih narodov. Slovencev in Hrvatov. In ko to dosežemo, potem bomo močni. To je naš jugoslovanski program.

Pridite torej, kar Vas je istih misli, k nam v našo sredo. Rabimo samo odločnih ljudi, ki ne nosijo svojega prepričanje samo na jeziku, ampak tudi v sreju, — ki niso samo teoretični, ampak tudi praktični katoliki. Kimizev in oportunistov ne maramo! Boj, ki nas čaka, je težak. Treba se je temeljito naj pripraviti; postati moramo duševno močni, ka dosežemo s pravim verskim življenjem in marljivim učenjem. V obojem oziru Vas bodo podpirala naša društva, ki so močna in vsestransko krepko razvita. Upamo zatrdno, da Vam bodo tudi v družabnem oziru naša društva popolnoma zadostovala; v naših vrstah boste dobili iskrenih prijateljev.

Naročajte ZARJO!

Kjer eden ne zamore naročnine, naj se jih naroči
:: Več skupaj. ::

Iz okolice.

o Iz Šklednja. Teden nesreč, bi lahko dali ime temu tednu. V nedeljo po noči se je ustrelila na svojem stanovanju pri sv. Soboti v Šklednju 43 letna poštarica Ana Rzehak. Nikdo v hiši ni čul strela, ker so vsi spali. Šele ko so drugo jutro okoli 9. ure siloma odprli vrata, so našli dekle mrtvo z revolverjem v eni, in zrealom v drugi roki. Vsi se čudijo temu samoumoru, ker je bila pokojnica mirna in inteligentna oseba. Pustila je 2 pismi; v enem prosi, da bi jo pokopali na škledenjsko pokopališče zraven njenega očeta. Kaj jo je privedlo do tega žalostnega koraka, ni znano in vse ljudske govorice so le domnevanja brez podlage.

Isti dan, v nedeljo sta se šla dva gospoda iz Šklednja z majhno ladjo kopat v kopališče Neptun pri Miljah. Eden gospodov je skočil v morje, a je običal na dnu. Ako bi ne bil hitro prišel pomagat neki pilot (pomorski uslužbenec) bi ponesrečenec gotovo utonil. V ponedeljek pa bi se kmalu utopilo mlado dekle v morju pod Šklednjem pri skladišču lesa, kjer zaspijejo morje. Le hitri pomoči nekaterih delavcev, mora dekle zahvaliti svoje življenje. In vse to se dogaja, ker nimamo pri nas urejenega kopališča, ki bi ga tako zelo potrebovali. Ljudje se gredo kopat, kamor le morejo, mlado in staro, možki in ženske, kar je zelo pogubno za javno moralo ali npravnost. Zadnji čas bi bil, da bi se v tem oziru kaj koristnega ukrenilo.

o Iz sv. Ivana. Na veselico! V nedeljo, dne 8. avgusta, priredi svetoivansko slov. kršč. soc. izobraževalno društvo veselico v prostorih „Marijinega Doma“, v bližini stare svetoivanske cerkvice. Veselica se vrši ob vsakem vremenu; če bo lepo, zunaj na senčnatem vrtu, v slabem vremenu pa v dvorani. Prične se ob 5. uri popoldne. Na vspredu je: Tamburanje, petje moškega in ženskega zbora, tega s spremljevanjem tamburaškega zbora; dalje igri: „Pravica se je izkazala“, burka v 2 dejanjih in „Zdaj gre sem, zdaj pa tja“, burka v enem dejanju.

Vstopnina je 40 vin., sedeži so po 20 vin. Somišljeniki in somišljenice! Izobraževalno društvo, ki mnogo deluje za izobražbo svojih članov, posebno mladine, gotovo zasluži podpore od strani somišljenikov in somišljenic. S svojimi veseliciami nudi društvo Vam poštene zabave in razvedrila. Vi pa njemu gmotne podpore. Vedoč da znate ceniti naše delovanje in stremljenje, se nadjamo Vašega mnogobrojnega obiska in Vam kličemo: Dobrodošli!

V imenu društva: odbor.

Iz krasa.

k Zavod „Elizabetišče“ v Tomaju. — Ta zavod pod vodstvom šolskih sester iz reda sv. Frančiška, ima namen odgajati deklice v pravem krščanskem duhu, pridobiti jim potrebne čednosti in vrline, poučiti jih v dostojnem obnašanju in v vseh ženskem spolu potrebnih vednostih. Uče se v trorzrednici poleg predpisanih šolskih predmetov tudi brezplačno nemščine. Gojenke se vadijo šivati, vezati na roke in na stroj.

Samostan stoji na prijaznem hribčku „Tabor“ s krasnim razgledom na vse strani. Vodstvo skrbi vestno za zdravje otrok. Na vrtu in bližnjem logu se gojenke o lepem vremenu igrajo in sprehajajo. Primerna menjava pouka in počitka, tukajšnje zdravo podnebje, zdrava in tečna hrana, bivanje na prostem vplivajo gotovo k utrjevanju zdravja in razvitka dušnih in telesnih moči. Šolsko leto se prične s 1. septembrom. Na zahtevo se pošljejo prospekti.

V „Elizabetišču“ se nahaja tudi gospodinja šola, ki začne meseca novembra in traja 12 mesecev. V tej šoli se dekleta teoretiško in praktično vežbajo za gospodinjstvo v hišah opremljenih z gospodarstvom. Poučuje se poleg veronauka, vzgojeslovja, zdravjeslovja, ravnanja z bolniki tudi spise in računstvo ter vsi ozi predmeti, katere mora znati vsaka dobra gospodinja, zlasti pa se podučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju, mlekarkstvu, vrtnarstvu, pranju, likanju, živinoreji itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter ravnanju z bolno živino. Gojenke morajo stanovati v zavodu in morajo biti stare 16 let: le izjemoma iz posebnih ozirov se more dovoliti vsprejem mlajših deklet. Tudi o tej šoli so prospekti na razpolago.

Oglasila naj se blagovole poslati na naslov: Šolske sestre „Elizabetišče“ v Tomaju, pošta Sežana, Dutovlje, Primorsko.

k Iz Repentabra. V noči med sredo in četrtkom je pogorelo na Colu dvema posestnikoma, enemu stanovanje, drugemu pa, ki ni bil zavarovan, je pogorel hlev. Škoda je velika, zgorelo da je med drugim 200 centov sena. Hitro zbrano ljudstvo je omejilo požar. Vzrok požara so cigarete.

Iz Istre.

i Iz Jelsan. — Veselica, katero je priredila dekliška Marijina družba Jelsanska v nedeljo 1. t. m. po blagoslovu v Dolenjah, je imenitno uspela. Ljudstva se je nabralo od blizu in daleč mnogobrojno število, tako, da je bil vspeh tudi v gmnotem oziru dovoljen. — No, pa saj zaslužijo to tudi naša vrla dekleta popolnoma. — Da bi jih videli, kako samovestno so nastopale na odru! Baš, kakor bi bile rojene igralke. Nobenega strahu, nobene bojazljivosti ni bilo opaziti na njih. Uglobile so se v svoje vloge, kakor bi bile bogzna bolikokrat že nastopile na odru; in vendar je bila „Najdena hči“ prva igra, torej nekaj povsem novega v naši fari. Tudi mnogi, ki so prej bolj skeptično sodili o novoustanovljeni družbi, zlasti pa še o prvem nastopu naših deklet, so morali priznati napačnost svojih neosnovanih predsodkov. Ker je bil tisto nedeljo tam tudi neobdigratrea fantovski ples, pokazale so zopet družabnice nekaterim uskokinjam in drugim dekletom, katere še pogreša imenik Marijine družbe, da trdna, stanovitna volja in nedolžna zabava lahko premagata tudi še tako mamljive grešne zabave. Vsa čast torej Marijinim hčeram; le tako pogumno naprej! Da ni manjkalo tudi lepega petja na veselici, se razume. Tako je bil saj nekoliko poplačan trud marljivega g. župnika, voditelja M. družbe. — Igra z drugim programom vred se ponovi na naše opazilo dne 15. avgusta na praznik M. B. V. Vnebovzete v Jelsanih. Tisti dan bo tudi slovesno vsprejemanje v Marijino družbo, na katero slavnost se je priglasiło že nekaj društev! Hočete nekaj nedolžne zabave, prihitite v naš prijazni kraj omenjeni praznik. — Poprej bodo imele društvenice skozi tri dni duhovne vaje, katere bo vodil preč. g. P. Kunstelj D. J. iz Ljubljane. — Ker si je Marijina družba omislila tudi svoj lastni oder, katerega je naš vrli in za vse pošteno in dobro vneti g. občinski tajnik jako lepo naslikal, upamo, da se bodo v doglednem času tudi dobri naši mladeniči na njem poskusili; in to tembolj, ker se opaža pri marsikateremu živo zanimanje za naobrazbo in nedolžno zabavo. In to daj Bog! — Konečno naj pridenemo tukaj še imena onih deklet, ki bodo igrale v Jelsanah; Kornelija, Hraber Jožefa, Jelsane; Irena, Hraber Ivana, Jelsane 6; Huza, Štumpf Marjeta, Jelsane 17; Irma, Frol Pavla, Jelsane 68; Elma, Štumpf Ivana, Jelsane 17; Lija, Udovico Jožefa, Jelsane 20; Afra, Stemberger Roza, Jelsane 42; Solima, Štumpf Marija, Jelsane 17.

i Iz Doline. V nedeljo smo pokopali svojega odbornika Ivana Prašelj. Po kojnik je bil tih mladenič, nadarjen, veliko je delal in se trudil za društveno knjižnico. Popolnoma vdan v voljo božjo in večkrat previden s sv. zakramenti je mirno v Gospodu zaspal. Svetila mu večna luč! — V nedeljo dne 8. avgusta se vrši že naznanjena slavnost obletnice in otvoritve knjižnice. Le v slučaju dežja se odnese na prihodnjo nedeljo.

n i Iz Tinjana pri Koprju. Hvala Bogu, da nismo imeli do sedaj kaj posebnega poročati iz naše fare. Če ni bilo kaj posebnega veselega, pa tudi ni bilo kaj posebnega žalostnega. Sedaj se je pa spremenilo in sicer na slabo stran. Imeli smo ples ne sicer v vasi, ampak zunaj „pri Rombi“, ples kakoršnega prirejajo „fantje“. Ples je pa končal z groznim tepežem. Kakor bi muhe letele, tako je frčalo kamenje med bojevitima strankama. V tepežu so bili deloma naši fantje, deloma pa iz Škofij. Iz Spodnje škofije so bili nekateri prav dobro ranjeni. Od tistega dne naprej čakajo fantje iz Škofije skoro vsak dan naše fante na cesti, ko gredo ti na delo proti Miljam, da se popeljejo potem s parnikom na delo v ladjedelnico S. Marco v Trstu. Koj drugi dan po plesu se je bil vračal iz dela Jožef Zerbo. Štirje Škofijci so ga čakali na mostu pri Miljah, zgrabili so ga in se po svoji zlobnosti malo „poigrali“ z njim. Drugi terek je šel sam na delo Ivan Škerl; pri orehu so ga čakali na cesti in radi teh pobolavov je moral revež zgubiti „žornado“. Še mi odrasli možje, ki imamo družino, gremo le z nekim gotovim strahom po cesti. Kam smo vendar prišli in kaj smo dočakali? Kdo je vsega tega kriv? Po večini občinski mo-

žje, ki ne le da ne zabranijo takih plesnih prireditvev, jih še celo opravičujejo in pravijo, da imamo koristi od njih. Zdaj pa lahko vidite, kake koristi, nekaj sem vam jih že jaz tu našel. (Prav vesel nas ta dopis iz peresa priprostege kmečkega moža in prosimo, da bi se o priliki še oglasil. Op. ured.)

Cerkveni vestnik.

c Prvo kraško romanje na Brezje in Bled. Podpisano vodstvo naznanja, da prirede verniki tomajske, sežvnske, povirske, repentabske in sosednih župnij letos svoje prvo romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Poseben romarski vlak odide v sredo, dne 18. avgusta in sicer iz postaje Repentabor ob 12 in 45 minut popoldne. Na Otoče dospe vlak ob 5 in pol zvečer. Drugi dan odhajamo iz Otoč ob 10 in tri četrti predpoldne in pride-mo na Bled točno o pol dne. Tu ostanemo cele štiri ure, tako da se odpeljemo iz Bleda ob 4 popoldne in dospemo zopet na Repentabor ob 8 uri zvečer. Vožnja stane tja in nazaj 5 K 20 vin. Listki se dobivajo pri č. gg. duhovnikih tomajske dekanije in v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva v Trstu“ Via delle poste 9.

Vodstvo sežvnske in repentabske Marijine družbe.

c Razpisane župnije. Do 25. avgusta so razpisane župnije Kerkavce, Riemanje in Klanec.

c Papeževa obletnica. V sredo je bila šesta obletnica, kar je bil sedanji papež izvoljen na Petrov prestol. Tem povodom je prejel sv. Oče mnogo čestitk od vladarjev, društev in zasebnikov.

c Tri maše na vernih duš dan. — Če bo uslišana prošnja mnogih škofov, naj bi sv. oče dovolil vsem duhovnikom celega sveta opraviti na vernih duš dan trikrat daritev sv. maše, bo ta žalosten dan spremenjen v vesel dan za vernike, posebno pa za duše v vica. Podoben bo potem ta dan sv. božič-nemu dnevu. Samo za prvo sv. mašo bodo smeli duhovniki prejeti stipedndij ali plačilo, vse druge maše se bodo morale opraviti brezplačno v prid pokojnih. Duhovniki, ki bodo radi brezplačno maševali, bodo s tem ob enem pokazali, da so res sami prepričani o tem, kar učijo vernike glede na vice.

c XX. mednarodni evharistiški kongres (v čast sv. R. T.) se vrši prav te dni v Kolinu ob Reni na Nemškem. Slavnosti se končajo jutri. Kot papežev poslanec je prišel na shod zopet kardinal Vincencij Vanutelli, kateremu so priredili sijajen sprejem. Zborovanja so se vršila v cerkvi Marijinega vnebo-vzetja, cerkvene pobožnosti pa v starodavni in slavni kolinski stolnici.

c Duhovne vaje za duhovnike se začno v rezidenči č. oo. jezuitov v Ljubljani (Elizabetna cesta 5) tudi v mesecu avgustu vsak teden in sicer vsakokrat v ponedeljek zvečer ter končajo v petek zjutraj. Dobro je javiti se že teden prej, ker se ne more sprejeti veliko število gospodov na enkrat.

c Nemški katoliki se snidejo letos že na 56. katoliški shod, ki se vrši od 29. avgusta do 2. septembra v Bratislavi (Breslau). Nemci imajo vsako leto svoj veliki kat shod, zato pa lahko pokažejo tudi na tako lepe uspehe v javnosti.

c Duhovske spremembe na Goriškem. — „Primorski list“ poroča: Preč. g. Fran Cerv, vikar na Grahovem je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan č. g. Nikolaj Sedej, dosedanji kaplan v Podmelcu. Novomašnik č. g. Leopold Cigoj pride za kaplana v Dornberg. — Župnija Ajdovščina je razpisana do 16. avgusta. — Č. g. Poljšak, vikar pri Sv. Tomažu je toliko okrevljal, da zopet mašuje. Prosil je za pol leta začasno pokojja. Vikariat Sv. Tomaž oskrbuje začasno vikar iz Lokaveca č. g. Črniogoj. Č. g. Andrej Mesar, vikar, je stalno vpokojen in biva v Lokavcu, pa ne more več maševati.

Književnost.

kn „Sosea Razumnika prasičereja“, ki jo je c. kr. kmetijska družba kranjska izdala po prof. dr. L. Steherta nemškemu spisu l 1904. kot IV. zvezek svoje „Kmetijske knjižnice“ v slovenskem, od družbenega ravnatelja Gustava Prca prirejenem prevodu, je že zdavnaj pošla ter je zato družba ravnokar priskrbelala drugo izdajo. Besedilo je ostalo neizpremenjeno, pač je pa dodan pregled vsebine po abecednem redu, ki bo vsakteremu dobrodošel ki išče v sicer v kratkem, a glede vsebine obširnem navodilu za umno prasičerejo odgovor na kako vprašanje, tičeče se praktične prasičereje. Druga izdaja pač ne potrebuje posebne priporočila, saj razširjenje prve v več tisoč izvodih in vedno povpraševanje po knjigi, ki je povzročilo potrebo druge izdaje, najbolj dokazuje, kako dobro je došel ta poljudni spis našim kmetovalcem. Povsodi je zapaziti dober sad, ki ga rode zlasti nauki sosedu Razumnika, in tudi naši gospodarji vedno bolj spoznavajo resnico dr. L. Steuer-tovega gesla: Srečo v kmetijstvu dela razum. Knjigo, ki je opremljena z mnogimi podobami dobivajo družbeni udje po 1 K s poštnino vred (denar je naprej poslati), za neude in v knjigotrštvu pa stane 1 K 10 h brez poštnine.

Razne vesti.

r Dnevni red sv. Očeta Pija X. Od mladosti navajen vstajati zgodaj, vstaja papež Pij X. po leti ob 4. uri, po zimi polovico ure pozneje. V dvajsetih minutah se pripravi brez vsake pomoči postrežnikov. Ona priprostost, ki ne pozna razkošnosti v opremljenosti, ki se je opazala že v Trevizu, Mantovi in Benetkah, se opazja tudi sedaj v opremljenosti papeževga stanovanja. V tretjem nadstropju je spalnica. Oknoma nasproti stoji priprosta postelja, ob levi in desni nočna omarica, na te stoji sveča in električna svetilka. V sobi vidimo dalje štiri z usnjem tapacirane stole, malo mizico in razobuvalo za čevlje. Na steni visi podoba Marije z Detetom v naročju. V svoji spalnici spalnici se mudi papež do pol šestih. V tem času opravi bčvir in svoje druge molitve. V kapeli, ki je precej za tajnikovo sobo, bere sv. mašo. Potem je papež navzoč še pri drugi maši v zahvalo. Po cerkveni službi prinese papežev postrežnik Alberto Silli v obednico čašico črne kave, kateri je papež že od nekdaj vajen, in kupico vode. Po zimi se poda papež po zajuterku v svojo knjižnico, ki je v drugem nadstropju, po leti gre pa rajši malo na vrt. Če ne more na vrt, napravi par korakov po galerijah ob muzejih. Točno ob deveti uri je papež zopet v svoji knjižnici, ki je ob enem njegova pisalna soba, kjer se mu predstavi kardinal državni tajnik, da se pogovori s sv. Očetom o rešitvi najnujnejših in najvažnejših uradnih poslov. Za tem sledijo posebne avdijske in zaslišavanja visokih oseb. Malo pred poldnevno začnejo avdijske za romarje, ki vedno prihajajo v Rim od blizu in daleč, da vidijo Kristusovega namestnika na zemlji. — Papeževa uljudnost pri teh avdijskah je že splošno znana. Ob eni uri sede papež z 2 tajnikoma h kosilu. Papežovo kosilo je zelo priprosto: juha, meso in prikuha, včasih malo sadja ali košček sira. Pri kosilu se papež veselo razgovarja. Rad pripoveduje dogodke iz svoje mladosti in iz poznejšega življenja in kaže pri tem jako dober spomin. Edini luksuz ki si ga papež dovoli, je, da odpre včasih svojo tobaknico. Ob dveh je papež zopet v svoji sobi, kjer pa le malo počiva. Kmalu zatem opravi v kapelici rožni venec. Do štirih se papež še malo sprehodi v ložah tretjega nadstropja ali pa obišče en muzej. Vrnivši se v svojo knjižnico prebira papež razne časopise in vse to kar so mu razni uradniki pripravili iz drugih ptujih časnikov v najraznoličnejših jezikih, v kolikor je to potrebno za vladanje katoliške cerkve. Pij X. čita tudi dunajsko „Reichspost“ in čita nemško sploh zelo gladko. Od pete in pol do devete ure prebira in rešuje papež razna uradna in zasebna pisma. Ob 9. uri je večerja: krožnik juhe, dvoje mehko kuhanih jajc in kozarec vina. Na to se papež še nekoliko pozabava in pogovarja o dnevnih poslih. Pij X. je tudi prijatelj godbe. Že kot patrijarh v Benetkah je rad poslušal godbo na trgu sv. Marka, večkrat je gledal ta prizor iz svojega balkona. Ker je bil papež že tedaj veliki prijatelj nemške glasbe, je bil dal slavnega Don Perosija izsolati v Rezzu na Nemškem. — Ob enajsti uri se poda papež zopet v svojo spalnico.

--- **Podpirajte** ---
S. K. S. Zvezo v Trstu!

Za kratek čas.
Iz družinskega življenja angleškega kralja Edvarda priobčujemo nekateri listi ta-le lju-bezniv dogodek:
Nedavno je sedel kralj z družino pri obedu; razpoloženje je bilo izborna, a najbolj živahen je bil najmlajši kraljev vnuk. Nujno je klical kralja:
„Ded, ded!“
No, ta pa ga je okregal, češ, naj pusti starejše preje govoriti in molči dotlej.
Otrok je res umolknil; ko so drugi po-vedali svoje, se je kralj smehnil malemu in rekel:
„Zdaj pa še ti povej, kar si bil hotel preje reči.“
Odgovor malega je bil žalosten:
„Oh, zdaj je že prepozno, zdaj si že po-jedel polža, ki sem ga videl v solati!“

KUPUJTE
„Užigalice v korist obmejnim Slovincem“
in kolek v isti namen. — Oboje je dobiti v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v Trstu, ulica delle Poste 9.

Tiskovine za čč. župne urade
priporoča
Prodajalna „kat. tisk. društva“
v TRSTU ulica delle Poste 9.
Dosedaj so na novo natisnjene in je udobiti sledeče:
Dnevnik; Fides Matrimonii; Fides Mortis; Fides Nativitatis et Baptizma; Izkaz premen. in stalnih najemščin; Izkaz glavnice; Izkaz hranilnih vlog; Izkaz ustan. sv. maš; Nota v smislu „Ne temere“; Nota za ženine in ne-veste; Liber intentionum; Liber Baptizato-rum; Liber Copulatorum; Posnetek računa; Račun; Testimonium status liberi; Testimo-nium denuntiationum matrimonialium.

Za prvo sv. obhajilo
priporoča prodajalna
katoliškega tiskovnega društva
v TRSTU
lepe obhajilne podobice.

Sode
vsake velikosti iz najboljšega, močne-ga hrastovega lesa
ima na prodaj
„Sodarska zadruga v Tacnu“
P. Št. Vid nad Ljubljano.
Zasebni dekliški licej, trgovski kurz, gospodinjska in ljudska šola šolskih sester v Trstu.

Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremlje-no poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik je nemški poleg tega francosko, angleš-ko, italijansko in kurza za sloven-ščino in hrvaščino. Letna penzija 600 kron. Šolnina: za licej 160 K, za tr-govski kurz 100 K, za gospodinjsko šolo 200 K, za ljudsko šolo 100 K. S prihodnjim letom se otvorijo prvi 4-licejalni razredi. — Na željo se do-pošljejo prospekti.

Agente
proti mesečni plači sprejme takoj glavni za-stop „Vzajemne zavarovalnice“ za Primorsko na Proseku. Iščejo se posebno agenti za Trst in Istro. Ponudbe je pošiljati na naslov KA-ROL STAREC, zastopnik „Vzajemne zavaro-valnice“ P. Prosek.

SVOJI K SVOJIM! **SVOJI K SVOJIM!**
Uljudno naznanjam sl. občinstvu, č. duhov-ščini, p. n. učiteljstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem preskrbel svojo
-- **KNJIGOVEZNICO** --
z vsem potrebnim da lahko izvršujem vsa dela od priprostitih do najfinjših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. — Vezanje in prevezanje missalov, raz-nih zapisnikov, hranilnih in drugih knjig, ter izvrše-vanje raznih del, ki spadajo v knjigoveško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.
ANTON REPENŠEK, knjigovez
TRST. — Ulica Cecilia št. 9. — TRST.

Razširjajte
„ZARJO!“
Slovenec KONRAD SKAZA,
delavnica za vsa cerkvena dela
v St. ULRICH, Gröden (Tirolsko) se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki, zastonj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Kupite čevlje
pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru
Josipu Stantič
TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST
(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)
Ta mojster vam postreže po domače, z naj-boljšimi čevlji in po nizki ceni.

ZALOGA
likerjev v sodčih in butilkah
JAKOB PERHAYC
TRST — Via delle Acque — TRST
Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.
Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, po-roke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Novo pogrebno podjetje
VIA VINGENGO BELLINI ŠT. 13.
Z bogato opremo za vsakovrstni pogreb ter prodajalnico mrtvaških predmetov, raznih vrst vencev, voščenih sveč, umetnih cvetlic, ven-cev in cvetlic za birmance in novice i. t. d., i. t. d.
se preseli meseca julija t. l.
V CORSO ŠT. 49
blizu lekarne Rovis.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA
za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.
Podurad v Trstu, ulica delle Poste 9. Telefon 210
Sprejema hranilne vloge od vsa- **4 1/2 %** in na 60 dnevno odpoved po 4 3/4 %
kega in jih polmeseč obrestuje po **4 1/2 %** Rentni davek plača hranilnica sama
Za varnost vlog jamčijo udje posolilnice, katerih je sedaj okrog 400, solidarično z vsem svojim premoženjem v znesku nad tri milijone kron. Posojila daje le svojim člano in sicer na poročstvo po 5 3/4 % in na vknjižbo po 5 1/4 %.
Urađuje se v glavnem uradu pri sv. Ivanu vsak delavnik od 5—7 ure zvečer in ob na-deljah od 11—12. ure dopoldne, v poduradu vsak delavnik od 8—11. ure dopoldne in od 3—4 in pol ure popoldne.
Načelstvo.

Prodajalna KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA
-- v TRSTU, ulica delle Poste št. 9. --

Ima na razpolago razne molitvenike v slovenskem, nem-škem in laškem jeziku, podobe male za darilo in velike za okvir, svetinje, rožne vence, kipe in križe raznih ve-likosti in cen iz kovine in lesene, različni papir pismeni in pisarniški, razni ovitki, šolski zvezki, vse pisarniške potrebščine, trgovske knjige, notici i. t. d., i. t. d.
:: Castito duhovšično opozarjamo posebno ::
na našo zalogo voščenih sveč prav po tovarniški ceni in sicer: pristno voščene kg á K 5.—, I. vrste „Il Santo di Padova“ kg á K 4.40, II. vrste kg á K. 2.40, okin-čane sveče kg á K 3.40, ekonomične sveče kg á K 1.40. Odpadki sveč se sprejemajo in plačujejo po kakovosti. V zalogi je kadilo (virh) á kg K 1.20, 2.—, 2.40 ter oglje za kadilnice á kg K 2.—. Stekla za večno luč, stenji za večno luč, vrvica za prižiganje na kilo, ali v zavitkih, prižigalniki (kajfeži) povoskano platno za altarje, tiskovine za čč. župne urade dobito istotam.
Sprejemajo se knjigovežka dela po zmerni ceni. Preskrbi se okvirje za razne slike. Razpolagamo z vzorci. Slike: Prešerna, Gregorčiča, Vodnika in Slomška v lepem okvirju á K 7.60. Podoba papeža Pija X v pozlačenem okvirju za K 20.—. Sveče za domačo rabo á 3, 4, 5 in 6 v zavoju ter svečice zvitihi in za božičnice so vedno v zalogi. — Preskrbimo ovitke z poljubnim naslovom.
Obilno obiska in naročil prosi
„Katoliško tiskovno društvo“ v Trstu.

Dobava cerkvenih oblačil in
cerkvenih potrebščin vsake vrste.